

Můžeme si vykat?

Luisa
Binder

AL
press

edice
KIO KAN

edice
KIO/KAN

Copyright © 2017 KNAUR VERLAG
An imprint of Verlagsgruppe Droemer
Knaur GmbH & Co. KG, München
Translation © Marta Kališová, 2017
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z německého originálu
DARF ICH DIR DAS SIE ANBIETEN?
by Luisa Binder
přeložila Marta Kališová
Redakční úprava Drahomíra Smutná
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2018
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7543-725-9

Pro Gudrun

Na cestování je nejkrásnější návrat domů.

švédské přísloví

Kapitola 1

„Dobrou chuť.“
Ellen posunula malý talířek s nakrájenými rajčaty, okurkou a plátky salátu trochu blíž k Odysseovi. Želva pomalu zvedla hlavu, vysunula krk kousek ze svého krunýře a očichala zeleninu. Pak se odvrátila – s odporem, jak se Ellen zdálo.

„Haló! Hraje tu hudba!“

Pak vzala do ruky plátek okurky, bylo to Odysseovo oblíbené jídlo, a podržela mu ho před nosem. Znovu odvrátil hlavu. Ellen zvedla plátek do výšky a prohlížela si ho ze všech stran. Je na něm snad něco špatného?

„Tak, milostpane. Už žádné okolky,“ hubovala, popadla želvu, která se právě chystala popolézt dál od talíře po laminátovém stole, zvedla ji a otočila o sto osmdesát stupňů, takže byla znovu u svého talíře. „Žer!“

Ale to se Ellen přepočítala. Místo aby se želva zakousla do nabízené okurky, stáhla pomalu nohy i krk včetně hlavy do svého krunýře.

„Tak nic, ty potvoro nevděčná.“ Ellen si strčila plátek do pusy. Zatímco kousala křupavou okurku, rostlo v ní zklamání. Ten pocit už znala. Hansovi želva žrala z ruky. Ačkoliv ji skoro nikdy sám nekrmil a rád přenechával tento úkol, tak jako mnoho jiných, své ženě, která to „prostě uměla líp“.

Ellen neměla to hloupé zvíře zrovna v lásce. Přála si mít psa, před lety, když Marion vyrostla, Hans chtěl akvárium. Nakonec se želva stala kompromisem, na který musela Ellen přistoupit. A teď to má. Zvířata to vycítí, když je někdo nemá rád. Proto ji Odysseus při každé příležitosti kousne do prstu. Přitom by neměl kousat do ruky, která ho krmí.

Ostatně stejně jako Hans. Místo aby ženu, jako je Ellen, která mu po celý život kryla záda, nosil na rukou, dělal, co jí na očích vidí, a zacházel s ní jako s orientální princeznou, pořád ji – v přeneseném slova smyslu – kouše do prstů. I teď se choval, jako by byl na světě jen on. A přitom je to Ellen, která tu trčí sama. A může za to Hans, jako i za mnoho jiných věcí.

Pravda, Nordkapp byl Ellenin nápad. Ale představovala si to trochu jinak. Zpočátku to byl jen sen, ale posléze pevný záměr. Nejsevernější cíp Evropy, Skandinávie, volnost až k horizontu a ještě dál. Pak začalo jít o princip, o to, aby se Hans, který chtěl jezdit pořád jen do Itálie, také jednou podvolil přání své ženy a nechal se přemluvit. Popravdě v to ale vůbec nedoufala. Až letos – jaký to zázrak! Jenže...

Co vlastně na Nordkappu čekala? Sama nevěděla. Kamení, návrší, oblohu a pod ní moře, vše měkce vykreslené jako na fototapetě.

V jejích snech, které dlouhá léta chovala a opatrovala, starala se o ně jako o mateřidoušku na hrobě své tchyně, však ta krajina nebyla tak fádni. Nordkapp byl ve skutečnosti mnohem méně malebný a zdaleka ne tak krásný, jak si ho celá ta léta představovala. I ta obrázková publikace, kterou jim kdysi darovala k Vánocům jejich jediná dcera Marion, musela být kolorovaná. Jinak by Ellen jistě nedostala ten nápad, navštívit zrovna tenhle bezbarvý kus země. Nebyla přece bláhová ani barvoslepá.

Bylo jí skoro trapně, když včera dorazili po příšerně dlouhé cestě sem nahoru. Z Hansova výmluvného pohledu

vyčetla něco mezi „To kvůli tomuhle jsi mě celé roky otravovala?“ a „Aha“.

Sama se snažila nedat na sobě příliš znát zklamání. Stejně ji pronásledovaly docela jiné pochmurné myšlenky. Vzpomínky na víc než třicet let s Hansem a na nepočítaně letních dovolených stále v tomtéž hrozném italském kempu. Myšlenky na přenosový vůz dolnosaské lokální televize, který jel od Dánska v závěsu za nimi. A myšlenky na doznání jejího manžela. O jedno nalitnutí víc nebo míň, to už člověka nezabije.

S povzdechem vrátila Ellen želvu i talířek se zeleninou do krabice od banánů. Až se Odysseus uklidní, snad bude i žrát. A jestli ne..., tak jí je to srdečně fuk. Od nynějška bude jen ona sama hrát hlavní roli ve svém vlastním filmu – a nikdo jiný. A už vůbec ne tahle pitomá želva.

Ellen vstala, odnesla krabici se želvou do koupelničky v přívesu, která byla tak malá, že pokaždé, když šla na toaletu, si narazila kolena. Položila ji vedle chemického záchodu a v návalu pošetilosti vyplázla na Odyssea, stále ještě zalezlého ve svém krunýři, jazyk. Zavřela za sebou dveře a otočila se k sedačce, kde ale Hans tentokrát neseděl a nedíval se na ni s očekáváním, že mu nese něco k jídlu.

Hned se jí zvedla nálada o několik stupňů a držela se jí, i když se dívala oknem ven na bezútěšné okolí. Zažloutlá, spálená tráva lemovala vyasfaltovanou plochu velkou jako tři fotbalová hřiště. Kolem několik fádnic návrší a za nimi moře. To jediné odpovídalo obrazu, který si Ellen vysnila. Avšak i moře tu vypadalo jen jako tenká světle modrá čára na obzoru, namalovaná vodovkami na zvlněný list papíru.

Jak si jen pro všechno na světě mohla myslet, že tady na severu, kde devět měsíců v roce leží sníh a je tma, to bude v létě vypadat všechno jinak? Zelenější, živější, ne tak mrtví. Ellen si vzpomněla na podobné nepříjemné překvapení, které jí nachystaly Benátky, když tam poprvé při-

jela. To ještě Hanse neznala. Bylo léto a popeláři stávkovali. Město na lagunách se topilo v odpadcích a zápachu. O tom se nepsalo v žádném z bedekrů, které se Ellen naučila zpaměti, aby mohla dělat průvodkyni.

Tady to včera po příjezdu vonělo mnohem příjemněji než tenkrát v Benátkách. Vlastně tu nebylo cítit nic. Jedna z výhod Skandinávie oproti jižním zemím, pomyslela si Ellen.

Za oknem se něco pohnulo. Aha, ten tlouštík z Eriba Pucku. Ellen nešlo do hlavy, jak se muž těchto rozměrů může vejít do takhle malého karavanu. Snad proto pořád pobíhal venku, jako někdo, koho škrtí kalhoty v pase. Ellen tlouštíka už nejednou viděla, jak se ometal kolem jejich karavanu. Na to už si ale zvykla. Přesně to byl Hansův záměr: budit co nejvíc pozornosti. V tom se navzájem lišili, Ellen dávala přednost tomu, nebýt nápadná, v negativním ani v pozitivním smyslu. Ve Švédsku se tomu říkalo *lagom*, jak si přečetla, když se připravovala na tuto cestu. *Lagom*, to byl zdravý průměr, ne moc, ne málo, prostě akorát.

Ale o tom, co je akorát, neměl její manžel ani ponětí. U Hanse bylo všechno velké, hlasité a nápadné. A tak je logické, že i jeho odchod nebyl skrytý a tichý, ale za zvuku tamtamů. Modrý majáček, helikoptéra, čumilové. A televizní štáb už tu beztak byl. Jen Hansovi a jeho opičímu divadylku může děkovat za to, že teď trčí tady na Nordkappu. Sama. A čeká, zatímco něco v jejím nitru začíná netrpělivě bubnovat prsty.

Kdyby tak uměla auto s přívěsem sama řídit! To by tu nezůstala ani minutu. Ale jsou věci, které se nedají změnit obratem ruky. A Ellenin strach z řízení auta byl jednou z nich. A tak teď musela čekat na dceru, která odveze volvo i s karavanem tu dlouhou cestu zpátky domů do dolnosaského Ostereistedtu.

Když tlouštík z Eriba Pucku, který měl přes mrazivé počasí na sobě jen narvané džíny a triko, prošel kolem jejího

panoramatického okna a podíval se směrem k ní, Ellen bezděčně zvedla ruku a zamávala mu. Muž se hned otočil, načež se vrátil se ke svému karavanu a zmizel v něm.

Blbec. Mohl aspoň pozdravit. Mávnout. Vždyť teď vlastně byli sousedé.

V tu chvíli si Ellen vzpomněla na Ernu, svou kamarádku, která bydlela v Ostereistedtu hned vedle nich. Jak by asi reagovala, kdyby jí Ellen poreferovala o posledních novinách? Cítila, jak v ní stoupá nervozita, ta dráždivá jistota, že se její život brzy totálně změní. Jen kdyby to netrvalo tak strašně dlouho, než bude moci Erně všechno povědět...

Ale proč by vlastně měla čekat? Zabloudila pohledem na mobil, který ležel na stolku. Pak si vzpomněla na Hansovo varování, že nemá mobil v cizině vůbec používat. „S roamingem tě pěkně natáhnou. Minuta volání stojí tři eura, to bylo dřív šest marek. Jen na to pomysli – šest marek!“

Ellen se musela ušklíbnout. Vzala do ruky mobil a vyfukala Ernino číslo.

Po desátém zazvonění to Erna konečně zvedla. „Ano, haló?“

Ellen se podívala na hodinky. Úterý večer, půl šesté. Erna sleduje jeden ze svých kýčových seriálů v televizi.

„Haló, Erno! To jsem já, Ellen.“

„Ellen?“ Její hlas zněl polekaně. „Co je? Stalo se něco? Proč voláš?“

„No, prostě jen tak,“ odpověděla Ellen a opřela se do polštáře a myslela na těch šest marek, co jí ten hovor bude stát. Minimálně. „Chtěla jsem se tě jen zeptat, jak se máš.“

„Ale jsi přece na dovolené. Nemůžeš volat jen tak, je to moc drahé.“

„Ále,“ mávla Ellen rukou, i když její kamarádka to gesto nemohla vidět.

„Ellen, jsi si jistá, že je vše v pořádku?“ pokračovala Erna.
„Kde teď jsi?“

„Na Nordkappu, úplně nahoře.“

„A je tam hezky?“

„Ne tak, jak jsem si myslela.“

„To je škoda, vždycky jsi tam chtěla, byl to tvůj velký sen,“ Ernin hlas zněl soucitně.

„No, to byl. Ale sny jsou jenom sny.“

„A jak se tam líbí Hansovi?“

Ellen si povzddechla. „No, Hans... je tu něco, co ti musím vyprávět.“

„Proboha!“ Úplně slyšela, jak si Erna dala ruku na pusku.

„Věděla jsem...“

„Uklidni se,“ přerušila ji Ellen. „Není to nic zlého, naopak, je to velmi potěšující.“

„Tak už to konečně vysyp!“

„Hans je pryč,“ oznámila Ellen pyšně.

Několik vteřin slyšela v telefonu jen praskání, které bylo výmluvnější než cokoli, co mohla Erna říct. Pak vykoktala:
„Jak to? Kde je?“

„Na cestě do Německa.“

„A ty jsi zůstala na Nordkappu úplně sama?“

„Dočasně.“

Na chvíli zavládlo mlčení. „To není vtipné.“

„Taky si myslím.“

Po chvíli ticha se Erna začala chichotat. „Ellen, ty a ten tvůj humor! Poslyš, bylo fajn si s tebou popovídat, ale teď už volá Jürgen, reklama skončila.“ Znovu se zasmála. Znělo to vesele, ale trochu nejistě. „Ty jsi ale číslo. Pozdravuj Hanse.“ A zavěsila.

Ellen odtáhla mobil od ucha a chvíli na něj překvapeně zírala. No tak to se povedlo. Její nejlepší kamarádka jí zjevně vůbec nevěří, že konečně uhodila hřebík na hlavičku. Kromě toho si nazlobeně pomyslela, že tak krátký hovor nemohl

stát víc než dvě eura. To byly sice v přepočtu pořád ještě čtyři marky, ale necítila to jako dostatečné odpoutání se od minulosti.

No, nevádí. Ať si Erna myslí, co chce. Za pár dní bude Ellen zase doma v Ostereistedtu a své přítelkyni jasně vysvětlí, že s Hansem je to minulost. A pak už se Erna smát nebude, tím si byla jistá.

Od nynějška bude všechno jinak, všechno. Skončily časy, kdy ji Hans tahal s sebou na všechny možné akce, které ji ani za mák nezajímaly. Teď už bude chodit jen na oslavy, které si sama vybere, a nad hlavou už jí budou zářit jen hvězdy.

Brzy tu bude Marion a hned se vydají na cestu, rovnou do nového života, do nové kapitoly. Jestli někdo pochopí, že člověku někdy nezbude nic jiného než nechat všechno za sebou a obrátit list, pak je to její dcera. Kromě toho jí určitě pomůže vyřešit několik nevyjasněných otázek, se kterými si ještě neví rady. Jak se po pětatřiceti letech ruší společná domácnost? Kdo se v budoucnu postará o Hanse? Aby bylo jasno: Ellen to nebude! A ke komu půjde Odysseus? Odpovědnost za jinou živou bytost nelze Hansovi svěřit, ten si neporadí ani sám se sebou. Ale vzít si Odyssea, když ji pořád kouše do prstů?

Ne. Odteď už bude myslet jen na sebe. A želva? Tu zatím neřeší.

Ellen se zabořila do polštářů a prohrábla si rukou krátké blond vlasy, kterými prosvítaly stříbrné pramínky. Tahle cesta probíhala docela jinak, než si představovala. V podstatě ji to těšilo, protože ta věčná jednotvárnost, každý den jedno a totéž, to už jí v těch uplynulých desetiletích lezlo dost na nervy. A teď se všechno vyvinulo jinak.

Ale to je jedno. Důležitý je výsledek. A Ellen byla odhodlaná udělat ten nejdůležitější a snad dokonce největší krok ve svém životě. Proto byla střešní okna karavanu zavřená

a horní skříňky zamčené. Až sem její dcera konečně dorazí, nebudou tu dlouho vysedávat, jenom připojí karavan za auto a vyjedou. Třeba v noci, když to bude muset být. Neohlížet se zpátky, vzhůru do nejistoty!

Kapitola 2

Tohle trápení začalo už před dvaceti lety. V polovině devadesátých let byli Ellen, Hans a Marion u Bodamského jezera, kde trávili k smrti nudnou dovolenou v jakémsi zapadákově na německé straně jezera. Na zpáteční cestě Hans navrhl, aby se zastavili v muzeu kempinku.

„To je báječná příležitost, jaká se hned tak nenaskytne,“ sliboval, aby oběma svým dámám tu zajíždku trochu osladil. Ale ony jen podrážděně protočily oči. Marion bylo právě patnáct a cítila se hluboce dotčená, že musela dny svých vzácných letních prázdnin trávit se svými naprosto nemožnými rodiči u Bodamského jezera, a ne na mládežnickém táboře v Bornholmu. Dokonce i Ellen po dvou týdnech, kdy pořád jedli *spätzle* (druh těstovin, pozn. překl.) a chodili na procházky, připadal stanový tábor v Dánsku plný hlučících pubertáků jako dobrodružná dovolená.

Obě protestovaly, jejich námitka však byla jen vzata na vědomí a pak hned odložena ad acta. Poté hlava rodiny Bornemannových šlápla na pedál a zamířila do malého městečka Bad Waldsee. Ačkoli se Ellen o kempování nijak nezajímala, nebyla výstava ani z poloviny tak nudná, jak se obávala – naopak. S rostoucím nadšením pobíhali všichni tři sem a tam mezi starými karavany Eriba, Tabbert a Hymer, kolem křiklavě zelených Citroënů Coupé ze sedmdesátých let, oran-

žových mercedesů kombi ve stylu šedesátých let a černých brouků VW z období hned po válce. Ellen si představovala, jak báječná a vzrušující by taková dovolená mohla být. Bydlení v karavanu, každý den někde jinde, pořád na cestě. Zastavit, kde se člověku zamane, žít v souladu s přírodou.

Zatímco Marion smrtelně vážně vyhrožovala, že požádá o externí adopci, pokud ji rodiče budou nutit, aby s nimi trávila dovolenou v jednom vozidle s plochou čtyři čtvereční metry, Ellen se představa takové cesty líbila čím dál víc. Vyhrožování Marion vůbec nebrala v potaz, a narozdíl od Hanse, který měl „svou holčičku“ rád neustále u sebe, se domnívala, že dcera je v patnácti dost stará na to, aby svými nenáladami oblažovala někoho jiného.

Možná proto se Ellen tolik zalíbil pěkný zelený Bulli-Bus z roku 1961, to byl rok jejího narození, což považovala za dobré znamení. V něm totiž mohli i při nejlepší vůli spát jen dva. Kdyby chtěli vzít na dovolenou svou věčně reptající dceru, musela by se svým světobolem a špatnou náladou bydlet ve stanu, a Ellen by se svým mužem měli konečně trochu soukromí.

„Tenhle se mi líbí,“ vydechla Ellen, když s tlukoucím srdcem stála u vozu T1, který na ni trochu přihlouple a jakoby oddaně koukal svými kulatými reflektory.

„Ach jo,“ povzdechl si Hans, jen letmo očima přelétl šedá sedadla a pevnou postel vzadu a loudal se dál. Ellen zůstala ještě chvíli stát a toužebně zírala na karavan, načež vyslala k nebi tři impulzivní modlitbičky, aby za tím Hansovým „ach jo“ vězelo tentokrát něco jiného, než co se od něj dalo obvykle čekat. Možná jí její muž zcela výjimečně *naslouchal*?

Přesto o měsíc později, v den jejich pětatřicátých narozenin, žádný krásný zelený Bulli-Bus nedostala. Místo toho se Hans objevil s opravdickou obludou připojenou na závesné zařízení. Ellen tím doslova vyrazil dech.

„Co to je?“ zeptala se celá bez sebe, když její muž, pyšný jako kapitán lodi *Queen Mary* vystoupil ze svého passatu.

„Má drahá, tohle je náš nový prázdninový dům na kolech,“ zvolal a dokonce si zatleskal. „Všechno nejlepší k narozeninám, miláčku!“

S těmito slovy k ní přistoupil, objal ji a Ellen s naprostou jistotou věděla, že měl ty nejlepší úmysly, ale jako obvykle jeho přijímač byl nastaven na špatnou frekvenci. Bylo zřejmé, že její náznaky, mimochodem vůbec ne decentní, že by chtěla někdy kempovat a možná i v hezkém zeleném Bulli-Busu, vzal na vědomí jen zčásti. A ještě jen z té, která se hodila do jeho představ. Třebaže Ellen mluvila celé týdny o hospodářském zázraku z šedesátých let, o solidní značce Volkswagen a o koupi veterána jako o dobré investici, k uším jejího manžela dolehlo jen „kempování“ a „starý“. Koneckonců při slovu veterán myslel spíš na Ellen než na Bulli-Bus. Ale to nejhorší na tom bylo, že mu Ellen nemohla nic moc vyčítat. Přece jen trochu poslouchal, a to je lepší než nic. Přinejmenším to tvrdila nakonec Erna, když se jí Ellen svěřila se svým trápením.

Nicméně obytný vůz Tabbert se dvěma sedadly vpředu i vzadu a chemickým záchodem v oddělené koupelnice nebylo zrovna to, co si Ellen přála.

To, že její muž nekoupil karavan nový, ale ojetý od Williho Stühmeiera, byl také šrám v laku na tom perfektním narozeninovém daru.

„Ten Tabbert byl vyrobený roku 1968, takže za tři roky už bude veterán. Pak je pojistka hodně levná,“ vysvětloval Hans, kterému až urážlivě malé nadšení manželky k jejímu velkému překvapení neušlo. „A než aby ten poklad stál u Williho ve stodole a rezavěl...“

„Ale... ale...“ Ellen nevěděla, co na to říct. „A co se stalo s tím hezkým Bulli-Busem?“

Hans se jen zasmál. „Miláčku, máš vůbec představu, co takový T1 stojí? Ne, radši zůstaneme skromní. To je přece naše motto, ne?“

Naštěstí byla Ellen žena, která neodporuje dlouho. Spolkla své zklamání a na Lotku, jak Hans později karavan pokřtil, si zvykla.

Lotka sice nebyla Bulli-Bus, ale tenhle nedostatek se dal s trochou entusiasmu zvládnout. Ellen se těšila na noci pod hvězdnatou oblohou, kempování na místech, kde se jim zalíbí, na to, jak se bude koupat nahá. Nebudou žádné zákazy, žádné hranice, nebude Bodamské jezero!

Vyhodila zatuchlé polstrování a obstarala nové, ušila záclonky, čistila dřevěné skřínky octovým čističem a leštidle na dřevo tak dlouho, až vypadaly jako nové a už nesmrděly, jako by v nich Willi vozil mrtvé krysy.

Tři čtvrtě roku poté, co Hans přivedl Lotku jako čtvrtého člena do rodiny, vyrazili si s Ellen na panenskou jízdu. Bez Marion. Přinejmenším Ellen přišlo vhod, že jejich dcera chce jet s přítelkyněmi do Bordeaux na pobřeží Atlantiku, aby se tam tři týdny válela na slunci a zdokonalovala opálení svého těla. V tichém porozumění se Ellen i Marion rozhodly, že je načase, aby si dcera rozbalila lehátko na jiném místě než její drazí rodiče.

Hans, jak se dalo čekat, to pochopit nechtěl. „Koupil jsem přece extra větší karavan, abychom se do něj vešli všichni tři,“ bědoval, když dcera několik týdnů dopředu u večere oznámila, že nehodlá jet s rodiči na společnou dovolenou. Marion s Ellen už k tomu neřekly ani slovo. Ve výjimečné shodě obě mlčely.

Prvním cílem Hanse a Ellen se stala Itálie, ačkoli Ellen by byla už tenkrát jela raději na sever, kde ještě nebyla. Je-
nomže Hans chtěl na jih a prosazoval kompromis: On se přece jen z lásky k ní smířil s kempováním, raději má penziony. Ellen jen stiskla zuby a pro jistotu na pár sekund

zadržela dech. Občas to udělat musela, aby přede všemi nevybuchla. Postupem času dokázala vydržet bez kyslíku i šedesát vteřin. To všechno díky tomuto nedobrovolnému tréninku. Tušila však, že to jednoho dne bude mít špatné následky.

A nakonec na Itálii kývla.

Jeli na severní jadranské pobřeží poblíž Porto Margherita na východ od Benátek, kterých měla Ellen od minule stále ještě plné zuby. Kemp, který Hans vybral, se jmenoval Felicitano a odpovídal přesně tomu, co si Ellen pod tímto místem představovala. Piniový háj na pobřeží, zchátralý kiosek, ve kterém se dal koupit suchý bílý chleba a přeslazená marmeláda, čisté, ale trochu těsné společné umývárny, kam všichni ráno a večer pochodovali s taštičkou s toaletními potřebami pod paží. Přesný opak kempování na divoko pod hvězdnatým nebem a koupání jen tak v osamělé zátoce. Kdyby Ellen tenkrát věděla, kolikrát ještě bude přenášet svou kosmetiku po kempu Felicitano, byla by jistě nenechala výběr kempovacího místa na Hansovi.

Z jednoho léta v Porto Santa Margherita se postupně stalo osmnáct, i když Ellen dodnes neměla ponětí, jak k tomu mohlo dojít. Časem se z Felicitana stala její noční můra. Písečné pláže přeplněné, červené víno moc suché a zmrzlina rozteklá. Dokonce i sousedi v kempu byli rok co rok pořád titíž, malá městečka na pobřeží, to byla jen seskupení betonových bunkrů podél pobřeží a vedro bylo také každý rok nesnesitelné.

Kdykoli se o tom Ellen zmínila, nebo se dokonce pokusila navrhnout změnu dovolené, v nějakém hotelu nebo poznávací zájezd, Hans namítal: „To *tys* přece chtěla kempovat! A Lotku jsem koupil jen a jen pro tebe. Teď trávíme dovolenou v kempu a zase ti to není vhod.“ A Ellen mlčela, protože nemohla svému muži, který jí minimálně jednou napůl

naslouchal, přiznat, že Bulli-Bus a šumění moře je něco jiného než chrápání odvedle, které k nim pronikalo špatně izolovanými plastovými okny.

Namísto toho si přála jet na Nordkapp. Ale Hans její jemné náznaky vždycky přeslechl a její Nordkapp se rok co rok posouval víc na jih. Nejdřív to bylo střední Švédsko, potom Skåne, Dánsko... Ellen se stále víc odkláněla od svého původního snu.

„Jezdíme už víc než deset let do Felicitanu,“ začala jednoho dne znovu, ale Hans ji hned přerušil.

„A pokaždé to tam krásný.“

Jestli existovalo něco, v čem se Hans a Ellen skutečně lišili, pak to byla touha po změně. Ellenin manžel nepocítoval sebemenší potřebu cokoli ve svém životě měnit a dělat jinak než v předešlých devětapadesáti letech. Ellen si byla jistá, že kdyby to bylo aspoň trochu možné, jezdil by do dnes v neděli ke své matce na uzenou klobásku s kapustou. Ztroskotalo to však nejen na tom, že čerstvá kapusta je jen pár měsíců v roce, ale i proto, že Heidemarie Bornemanová se dívá na kapustu už zezdola.

„Jo, to je,“ navázala Ellen znovu. „Ale věřím, že by to bylo hezké i někde jinde. Co třeba zkusit Baltské moře?“

Balt. Tak hluboko tedy klesla.

„Co? Jako že bychom měli trávit dovolenou u východáků?“ potřásl Hans hlavou. „To vůbec nepřichází v úvahu.“

„Tak u Severního moře. Langeoog je prý okouzlující a...“

Ale dál se nedostala. Popravdě se nikdy nedostala dál než k hranicím Šlesvicko-Holštýnska – a i to jen v myšlenkách.

„Co chceš prosím tě dělat u Severního moře, miláčku? Brodit se mělčinou a jíst žemle s rybama?“ zasmál se. „To bychom mohli rovnou zůstat doma.“

To je pravda, pomyslela si Ellen. Ale s Lotkou ve Felicitanu to taky nebylo o moc jiné než doma. Každý rok stejný

lidé napravo i nalevo, stejné šlágry v rádiu a pizza v téže trattorii za rohem.

„V Itálii už víme, co nás čeká,“ dodal Hans. „Je to spolehlivé, každý rok. Typicky Bornemannské.“

Typicky Bornemannské. To byl Hansův volební slogan v roce 2011, když poprvé kandidoval na starostu Ostereistedtu a také vyhrál. Ten slogan ho napadl, když jednou seděl na záchodě, a byl tak nadšený, že to vyprávěl na setkání svým potenciálním i skutečným voličům.

Zabouchnutí dveří u auta vytrhlo Ellen z myšlenek. Vstala a otočila se ke skřínce, jediné vedle úzkých polic, které Lotka nabízela. Vyhrabala tam pletenou vestu, kterou si pro jistotu přibalila, a vklouzla do ní. Obula si trepky, které vždy měla na horním schodu a odsunula dveře.

V obličejích ucítila náraz větru, který jí rozcuchal vlasy. Chvilí si užívala nezkrotný divoký vítr a pak se pátravě rozhlédla po rozlehlém parkovišti.

Kdy už tu konečně bude ta Marion? Ellen už celý den přehrabávala svoje a Hansovy věci a rozdělovala je. A to byl teprve začátek. Od nynějška si bude jezdit, kam se jí zachce. A bude nosit takový účes, jaký se líbí jí, i kdyby měla vypadat jako smeták po výbuchu. Samozřejmě si bude muset na novou situaci nejprve zvyknout. Teď byla sama – stejně jako Irene Müllerová, která běhá za všemi muži v Ostereistedtu (ženatými i svobodnými), jako by to byla nějaká olympijská disciplína. Ellen se nikdy na takovou úroveň nespustí. Stane se samostatnou zralou ženou, žádný zoufalý *singl*, jak by řekla její dcera.

Chvilí se tou myšlenkou zabývala, zatímco obešla karavan. Trhla sebou, když její pohled padl na levou stranu přívěsu. Odtamtud se na ni usmíval Hans. Ale místo aby se na něj usmála také, vztekla ho obešla. Ať si jde Hans Bornemann do háje! Předchozí večer, když sanitka jejího muže naložila a odjela, zavolala Ellen do Hamburku.

„Marion, miláčku, musíš mě odvézt.“

Její dcera chvíli odmlčela. Pak si odkašlala a zeptala se: „Odvézt? Kde jsi, v Hamburku na nádraží? Neříkej prosím, že jsme byly domluvené, že jsem na to zapomněla. A vlastně se mi to teď vůbec nehodí.“

„Ne, ne. Jsem na Nordkappu.“

Ticho.

„Aha,“ ozvala se Marion po chvíli nezúčastněně. „Co se stalo?“

Ellen vyprávěla dceři, co se Hansovi přihodilo.

„Postarám se o to,“ řekla Marion nakonec poté, co jí položila několik velice chytrých a praktických otázek, a pak si povzdechla.

Jestli Ellen počítala dobře, měla by se tu Marion každou chvíli objevit. A pak konečně začne její nový život, bude moci odložit všechny ty staré krámy, především však starého Hanse. Dokonce i Lotky se provždy zbaví, i když ji při tom pomyšlení píchlo u srdce, navzdory všem těm nudným rokům ve Felicitanu.

Otočila se od karavanu, nastavila tvář větru a zhluboka se nadechla. Plíce se jí roztáhly, jako by chtěly nasát kyslík až do nejmenších kapilár a Ellen se najednou cítila svobodná jako nikdy předtím.

Kapitola 3

Do obličeje ho udeřil prudký vítr. Stáhl hlavu, ramena zvedl až k uším. Vichr lomcoval otevřenými dveřmi auta, které Ronny jen s námahou udržel. Prsty mu úplně ztuhly, hned jak vystoupil v Honnigsvågu z vrtulníku. Venkovní teplota dvanáct stupňů, vítr hotový orkán. Účes byl už od Hamburku v háji. Tady nahoře bylo tak zatraceně chladno, že se Ronny sám sebe ptal, jestli „hlavní sezona cestování“ kolem svátku letního slunovratu není jen špatným vtípem turistických agentur.

Taxikář, který bez mrknutí oka zůstal sedět za volantem, se teď otočil k Ronnymu a pohyboval rty, ale přes hlasitý vítr venku, který mu hvízdal kolem uší, neslyšel Ronny ani slovo. Sehnul se ke staženému řidičovu okénku. Teplo za ním mu připadalo jako čirý výsměch.

„Excuse me,“ oslovil taxikáře, i když mu bylo jasné, že ten Nor anglicky nemluví, přinejmenším ne natolik, aby mu rozuměl.

Proč má ten blbec, který se na něj šklebí s dosti prořídlymi horními zuby, tak nesnesitelně dobrou náladu, to mu bylo záhadou. Už když Ronny na maličkém letišti v Honnigsvågu nasedal k smrti unavený do starého saaba kombi, zdálo se mu, že se ten dědek baví na jeho účet. Možná byl úplně vedle a Norové jsou na tom všichni prostě dobře. Není to

snad nejspokojenější národ na světě? Ostatně Ronny si byl jistý, že totéž četl i o Dánech, Kanadanech a Barmáncích – možná to v jejich případě byla jen součást image a rafinovaná strategie jejich vlasti. Pravděpodobně za tím opět stojí cestovní agentury. Samozřejmě nebylo vyloučeno, že se řidič skutečně královsky baví tím pitomým Němcem, který se nechal odvézt taxíkem až na nejsevernější cíp Evropy. Pří- nejmenším bude mít dnes večer o čem vyprávět, tím si byl Ronny jistý.

„Velkommen til verdens ende,“ řekl a uznale zvedl palec.

Ronny si povzdechl. Bylo mu jasné, jak prapodivně asi na toho dědka působí. A docela mu rozuměl. Sotva si nějaký cestující koupí letenku na Nordkapp bez zpátečního letu. A ještě se nechá zbytek cesty odvézt taxíkem.

Podíval se na hodinky. Včera večer nastoupil v Hamburku do letadla do Oslo, strávil noc na nepohodlných plastových židlích v letištní hale a za rozměklý sendvič zaplatil statečně jedenáct eur. Není divu, že je Oslo považováno za nejdražší město v Evropě – dokonce před Kodaní a Londýnem. Ale tam stejně letět nechtěl.

Ráno si Ronny (s kručícím žaludkem, neboť nákupem sendviče vyčerpal svůj cestovní rozpočet) zaplatil první let do Tromsø. Odtamtud pokračoval nijak zvlášť důvěryhodným vrtulníkem s dvanácti sedadly nejdřív do Hammerfestu a konečně do Honnigsvågu, a nejednou se loučil se životem.

Přitom ten job od klubu ADAC vypadal opravdu lákavě. Ronny rád jezdil autem, hlavně dlouhé štreky. A ještě za to dostat zapláceno? Tím líp! Kromě jiného řekli, že bude jezdit jenom po Německu. V zahraničí pracuje automobilový klub s partnery v místě.

„Zemi budete opouštět nanejvýš v případě, když nějaký náš člen zůstane někde v pohraničí,“ vysvětlila mu paní Schmierderová, jeho šéfka. „Jinak vám žádné výlety sponzorovat nebudeme, pane Lembke. To je železné pravidlo klubu.“

Ale jako všechna pravidla, i tohle bylo potvrzeno výjimkou. Byl čas letního slunovratu a v Dánsku ani ve Švédsku se ne-našel nikdo, kdo by byl ochotný jet až k severnímu výběžku, aby odtamtud odvezl domů karavan s jednou pasažérkou.

„Volní řidiči budou nejdřív za dva dny,“ řekla paní Schmiederová a potom rozhodla: „Tedy výjimečně, pane Lembke, opravdu *výjimečně* vám dovolíme vyjet trochu dál než obvykle.“

Připadal si jako kdysi u své babičky, která mu vtiskla do ruky dvoumarku a zároveň ho napomínala, aby neutratil všechno najednou. Jako by mu paní Schmiederová tímhle hororovým výletem prokazovala nějakou laskavost.

Samozřejmě ani poslední slova, která k němu prohodila, nijak situaci nevylepšila: „Za týden vám končí zkušební doba, pane Lembke. Bylo by dobré, kdybyste ji ukončil menším úspěchem, co myslíte?“

Ačkoli Ronny nebyl typ, co umí číst mezi řádky, ale z téhle věty bylo více než zřejmé, co tím chtěla naznačit.

V posledních deseti týdnech byl často na cestách coby žlutý anděl. Jezdil z Hamburku do Dinslakenu, Duisburku a Deidesheimu, vozil zpátky auta, tahal na laně lidi, kteří by to sami nezvládli. Jako anděl si však při tom nepřipadal, spíš jako učitelka v mateřské školce s pomocnými křídly, i když děti moc nesnášel. To zjistil na té hrozné cestě z Pasova do Berlína, kdy vezl domů šestičlennou rodinu, která zůstala trčet na dálnici. Navíc měl otce šílenou migrénu, takže celou cestu na sedadle spolujezdce naříkal a tiskl si mokré hadr na oči. Matka seděla vzadu obklopena čtyřmi malými monstry a snažila se snížit hladinu hluku na snesitelnou míru, což se jí nepřetržitou osmihodinovou animací dařilo jen částečně.

„Vidíte, že já si sednout za volant nemohu,“ řekla paní nakonec vyčerpaným tichým hlasem. „Oni by mi to auto rozebrali.“

Když konečně dojeli do Berlína do Steglitzu a celá rodinka opustila mikrobuse ADAC, Ronny se štěstím málem rozplakal. Hned poté zastavil na parkovišti u dálnice a prospal šest hodin. Vsedě.

Teď však byl tomuto stavu přece jen trochu vzdálen, i když byl tak unavený, že se mu zavíraly oči, a přihlouplý úšklebek taxikáře ještě víc dráždil jeho rozjitřené nervy.

„How much is it?“ zeptal se, a když nedostal žádnou odpověď, naznačil celosvětově známým gestem placení, kdy se tře palec s ukazováčkem.

„Sju hundre og femti kroner,“ odpověděl taxikář a ještě víc se zašklebil.

„Jak prosím?“ zarazil se Ronny nevěřícně.

Dědek napsal ukazováčkem pravé ruky do levé dlaně sedmičku, pětku a nulu.

Ronny neměl tušení, jestli je to přiměřená cena nebo podvod století. Sedm set padesát korun, to znělo jako pěkný balík. Ale koneckonců bylo skoro jedno, kolik jízda taxikem stála. Ronny měl u sebe stejně jen eura a peníze dostane proplacené zpětně. Bylo trochu nešťastné, že si před odjezdem nevyměnil žádné norské koruny. Ale na to nebyl podle paní Schmiederové před jeho náhlým odjezdem do Osla čas.

Hlavně že nakonec dostane účet. To bylo to nejdůležitější, jak se dozvěděl hned při první schůzce, když se ucházel o místo. „My sice nevypadáme jako nějaký úřad, ale věřte mi, pane Lembke, bez účtenky u nás nemůžete jít ani na záchod.“ Přesně tak zněla slova paní Schmiederové a její konvenční světle šedý kostým prozrazoval, že na těch slovech bude víc než jen zrnko pravdy.

Vytáhl z peněženky bankovku v hodnotě sto eur a podal ji taxikáři. Ten se zašklebil ještě víc – i když si Ronny byl skoro jistý, že už to anatomicky není možné – omluvně pokrčil rameny a začal z kapsy u kalhot lovit drobné. Ve

vteřince vytáhl několik zmačkaných bankovek a pár podivných mincí s dírkou uprostřed, vtiskl mu je do dlaně, ťuknul prsty do kšiltu své modré čepice a odfrčel.

„Hej!“ volal za ním Ronny. „A co účet?“

Zaraženě civěl za odjíždějícím taxíkem. No to je dobrý! První těžce vydělaný prachy jsou fuč. S výmluvami si na takové lidi, jako je paní Schmiederová, určitě jen tak nepřijde.

Rezignovaně zastrčil bezcenně vypadající pomačkané bankovky a mince do kapsy u kalhot, hodil si batoh přes rameno a rozhlédl se.

Tak tohle je tedy nejsevernější cíp Evropy. Údajně. Během svého nočního pobytu v Oslu totiž Ronny zjistil přes bezplatný letištní WLAN, že se Nordkapp takto proslavil neprávem. Ve skutečnosti je totiž nejsevernějším bodem evropské pevniny Kinnaroden na poloostrově Nordkinn, jenže tohoto bodu lze dosáhnout jen po dvacetikilometrovém pochodu. A jestli si Ronny neuměl něco představit, pak autobus plný pupkáčů, kteří se vyvalí ven a vydají se na tak dlouhou cestu severní norskou pampou. Proto se prý Nordkappu dostalo této nezasloužené cti. Prostě se sem dá lehce dostat a snáz se to vyslovuje.

Ronny se otočil kolem své osy a rozhlédl se. Stál na skalní plošině vyčnívající z moře, která byla na jižní straně obklopená lehce zaoblenými pahorky. O kousek dál uviděl shluk dalších kopců, na kterých dokonce ještě ležel sníh – teď, na konci června. Byla mu zima, a tak si zapnul zip u bundy. Za ním se táhla silnice na jih, zatímco přímo před ním stála budova, na jejíž střeše čněla do výše bílá koule na kovovém podstavci. To bylo muzeum Nordkappu, centrum turistického života v této šedohnědé jednotvárnosti. Okolí bylo holé a pusté, nikde žádný strom ani keř. Tráva byla nažloutlá, jako by sníh po dlouhé zimě roztál až teď, což nebylo tak nepravděpodobné. Moře odtud Ronny téměř nerozeznal. Beztak bude muset nejdřív vyhovět naléhavější potřebě.

Přehodil si velký batoh s veškerým svým majetkem přes rameno a vyšel po schodech do budovy centra. Uvnitř se orientoval podle ukazatele k toaletám a prošel kolem restaurace, kaple a pošty, kde mohl získat, kdyby tu byl v době úředních hodin, diplom z Nordkappu. Neměl ani tušení, k čemu takový diplom člověka kvalifikuje.

Když si ulevil, ohříval si ruce pod teplou vodou tak dlouho, až je zase cítil. Pak opustil halu východem k moři. Chlad a výhled, jaký se mu naskytl, mu vzaly dech. Přímě před sebou viděl jen pustou prázdnotu. Když člověk vyšel lítacími dveřmi ven, pokračovala plošina ještě asi třicet metrů a pak spadala příkře dolů.

Když Ronny neviděl moře ani odtud – stál vlastně ještě asi tři sta metrů nad ním – zmocnil se ho svíravý pocit, že se ocitl na příslavečném konci světa, takovém, jak si ho lidé ve středověku představovali: na okraji desky, na jejíž hraně skutečnost prostě padá do bezedné hloubky.

Popošel kousek k okraji skály, kde stálo mřížoví, které mělo chránit turisty, aby se nevrhali ze skalního útesu dolů jako lumíci. Moře bylo pokryto bílou vrstvou, která vzdáleně připomínala mléčnou pěnu na kapučínu. Mléčná vrstva tu ležela zcela tiše a nehybně, ne jako oblaka, ale spíš jako vlněná deka, kterou si přikryjete nohy, když je chladno. Ronny musel znovu přemáhat zimnici. Vzpomínka na letní teploty doma jeho situaci nevylepšily.

Copak se musíš potloukat pět set kilometrů severně od toho zatraceného polárního kruhu? ptal se v duchu sám sebe, ale na otázku si neodpověděl, protože už se znal a na hádku se svým svědomím neměl náladu. Pochopitelně i jeho samotného udivilo, jak daleko na východ musel z Hamburku cestovat – přesně vzato je Nordkapp téměř na stejném stupni zeměpisné šířky jako Istanbul. Znělo to skoro stejně neuvěřitelně, jako skutečnost, že New York leží na stejné zeměpisné šířce jako Řím.

Otočil se, prošel zpět znovu halou a ocitl se na prostorném asfaltovém parkovišti před budovou, kde až do časného odpoledne stály v řadách autobusy. Mezitím se parkoviště vyprázdnilo, až na několik karavanů a obytných přívěsů stojících vzadu, které zaručeně nepatřily Norům, protože ti nikdy nekempují. Rozhodně ne v karavanech, když už, tak ve stanech. To, že se někdo dobrovolně zavře na dovolenou do konzervy, bylo pro obyvatele této země stejně cizí jako pro Ronnyho. A přesto, přesně tam teď musel.

Rozběhl se a mimoděk ještě zrychlil, když mu další závan větru narazil do tváře. Bradu schoval pod vyhrnutý límec. Každopádně byl málo oblečený.

„Máte rád sever, pane Lembke?“ šveholila paní Schmiederová do telefonu. Mezitím už věděl, že otázka byla čistě řečnická. A sever rád neměl. Kdyby věděl, že jen příjezd sem bude trvat tak dlouho, byl by snad dokonce odmítnul. Jenomže to si právě nemohl dovolit.

Předtím, než dostal práci u ADAC, byl víc než půl roku nezaměstnaný a skrovné rezervy, které si na posledním místě uložil stranou, byly už pryč. Svou práci žlutého anděla nijak zvlášť nemiloval, ale poskytovala mu, když to šlo dobře, hodinovou sazbu, jakou nikdy předtím neměl. Kromě toho Ronnymu chyběla chuť i ctižádost přemýšlet, co by mohl dělat jiného, aby se uživil. Měl proto odůvodněný zájem udržet si tuhle práci, i když jak paní Schmiederová, tak i ta podělaná místa, kam ho posílala, mu někdy hodně lezly na nervy. Nordkapp byl doslova vrcholem, byl to nejvzdálenější cíl, kam se kdy jako žlutý anděl dostal. Měl před sebou skoro tři tisíce kilometrů zpáteční cesty, kterou bude smět s karavanem projet rychlostí nanejvýš sto kilometrů. Což je podle jeho propočtů plných pět dní jízdy, navíc s naprosto cizí ženskou. Jestli díky tomuhle nebude u paní Schmiederové dobře zapsán, tak už neví.

„Zvládnete to, pane Lembke?“ ptala se ho lehce skeptickým tónem před odjezdem.

Jen pokrčil rameny, jak bylo jeho zvykem.

„Jasně. Proč ne?“

„To ale není zrovna nejlepší postoj k práci, pane Lembke.“

„Ne?“

„Ne. Jediná správná odpověď je: Samozřejmě, že to zvládnou, paní Schmiederová.“

A tak řekl: „Samozřejmě, že to zvládnou, paní Schmiederová.“

Tentokrát už rameny nepokrčil.

Kapitola 4

Cívěla na přední stranu pohlednice, ze které na ni mrkal nakreslený los a ukazoval vztyčený palec. V bublině z jeho čumáku bylo napsáno: „Velkommen til verdens ende!“

Ellen neměla ponětí, co to znamená, ale ten motiv se jí líbil, a tak dopoledne v malém obchůdku na Nordkappu koupila hned tři.

Vzala si do ruky propisku a několikrát zamyšleně ťukla špičkou do papíru. Pak napsala svým rozmáchlým rukopisem, o kterém Hans vždycky tvrdil, že mu nechá místo jen na jeho iniciály: *Milá...*

Ale dál se nedostala. Protože kdyby byla k sobě upřímná, nevěděla, komu napsat. Marion? Ta tu bude každou chvíli. Erně? S tou teď telefonovala. I když to měla zakázané.

Ellen nechala propisku klesnout a opřela se do polštářů. Pohledy z Itálie byly snazší.

Tam mohla psát celá léta jedno a totéž: *Při 32 stupních mlsáme Angelovu výbornou citronovou zmrzlinku. Srdečně zdraví Ellen a Hans.* A kromě toho si její boží manžilek vždycky vzpomněl na někoho, kdo bude mít z pozdravu pana starosty na dovolené velkou radost. V budoucnu, umínila si, už nebude psát pohledy z dovolené nikomu.

Ani Erně, ani Marion, a Hansovým potenciálním voličům už vůbec ne. Hned po téhle cestě s tím přestane. Měla vztek, že ty pitomé pohledy kupovala, protože teď už je prostě napsat musí.

Ale když Erna a Marion jako adresátky odpadly... Stine a Klaas, jejich vnoučata, ti nad pozdravy z dalekého severu jen znuděně pokrčí rameny. Snad jen jejich sousedovi Tomu Blessingtonovi by mohla poslat pozdrav. Koneckonců se jim teď stará o zahradu.

Ellen se zachvěla. Teď už byla zima i v karavanu, nebylo divu při těch teplotách venku. Přes den si toho ani nevšimla, protože byla zaměstnaná přesouváním jejich věcí. Ale jakmile si sedla, hned jí bylo chladno, přestože na sobě měla pletenou vestu. Dobře jí tak, to přece chtěla. Léto na Nordkappu.

Topení rozhodně zapínat nebude. Už z principu. Kromě toho nevěděla, kolik plynu ta potvora spotřebuje. Docela sama dnes ráno našla plynovou bombu i zásobník na vodu v přední části obytného přívěsu hned za závěsným zařízením. Tohle byl vždycky Hansův úkol a ona se mu do toho nikdy nepletla. Ale Hans byl teď pryč, a tak se toho musí ujmout sama, ať se jí to líbí, nebo ne.

Čistá voda i odpad nebyl problém, s tím si Ellen poradila. Ale plynová bomba u ní budila respekt. Na té se bohužel nedalo poznat, jak moc je plná. A to nebyl jediný problém. Jaké záhady v sobě skrývá chemický záchod, na to teď nechtěla ani pomyslet.

Vstala a popošla do kuchyňky. Když už si nezatopí, aspoň si uvaří čaj. Nacvičenými pohyby zvedla oba poklapy nad dřezem a varnými deskami, a zajistila je postranními úchyty. Pak se otočila a otevřela dvířka jediné vestavěné skříňky v karavanu.

Čajník byl lehký jako pírko, tak jako i všechno ostatní. Při kempování musí mít všechny věci tu správnou váhu. El-

len, která měla o životě ve volné přírodě ty nejhezčí představy, to tady všechno postupem času nenáviděla. Jak je to tu všechno nepraktické! Nenáviděla ten pitomý záchod, kam se nesměl házet toaletní papír, mrňavou ledničku, nepřehledné skříňky nahoře, všechny hrnce a pánve, které měly všechny dohromady jen jedno držadlo, kvůli šetření místa, pochopitelně.

Všechny kusy kuchyňského nádobí měly speciální úchytku, do které se dalo upevnit univerzální držadlo. Když jste vařili ve více než jednom hrnci, což se kupodivu stávalo docela často, pokud jste nechtěli jíst jen mléčnou rýži nebo gulášovou polívku z pytlíku, začalo nešikovné a zdlouhavé připínání a odepínání držadla. Ellen si přitom kolikrát pěkně připálila prsty a pak vodu s těstovinami rozlila po celém karavanu.

A to nebylo jediné, co jí při kempování drásalo nervy. Pořád se muselo něco přestavovat. Sedací kout rozkládat na postel, potom zas obráceně, a tak pořád dokola. Stanová předsíňka. Postavit, zbourat, zase postavit. Venkovní sedací souprava. Ven, dovnitř a zase ven. Všechno se muselo hned uklízet, protože v karavanu bylo k dispozici jen pár čtverečních metrů. A co se uklízelo, muselo se pracně nacpat do nepřehledných horních skříněk, kde se to pak už nikdy nedalo najít.

Ellen si kempování kdysi představovala tak krásné. Život ve volné divoké přírodě, volnost bez hranic. A jak to dopadlo? Obě kolena si narazila, když seděla na maličké plastové toaletě, kde se smělo chodit jen čurat.

Ellen vyndala ze skřínky plastový hrnek, uvařila v čajníku trochu vody a přelila sáček šípkového čaje. Pak si zase sedla na lavici. Opatrně vzala horký hrnek do ruky a znechuceně si ho prohlížela, než usrkla trochu čaje. Popravdě ani ten šípkový čaj nikdy nesnášela.

Ale i s tím je teď konec. Už nikdy nepojede na dovolenou v karavanu. Nikdy nezavítá na Nordkapp a už vůbec

ne na pobřeží Středozemního moře. Své povinnosti si už splnila. Přála si dobrodružnou dovolenou s těmi nejlepšími úmysly a byla za to potrestána dvaceti lety ve Felicitanu a jednou hororovou cestou, která byla původně dlouho hýčkaným snem.

Od nynížška bude trávit dovolenou v hotelu, a to v různých městech, aby konečně viděla něco nového. Bude každé ráno snídat v posteli. Samozřejmě si ji nechá přinést pokojovou službou. A bude mít výhled na Eiffelovku. Nebo na chrám Sagrada Família. A přes všechna upozornění vedle zrcadla bude házet použité ručníky v koupelně na zem – a bude to koupelna se sprchou, vanou, bidetem a dvěma umyvadly.

A všechny své potřeby bude vykonávat na toaletě ve své vlastní koupelně a nahází do toaletní mísy tolik papíru, kolik se ho tam vejde.

A mohla by se přestěhovat do Hamburku. Tuhle zprávu řekne své dceři hned na zpáteční cestě. To pak Hans bude zírat, jak dopadl.

No jo, v podstatě už to věděla. Zůstane v Ostereistedtu. Hans byl pravý Dolnosas, odolný proti bouři a srostlý se zemí, jak rád sám o sobě tvrdil. Ellen pro to měla jiné označení: tvrdohlavý, těžkopádný a nevýslovně otravný.

Teď hlavně aby už konečně byla pryč z toho prokletého Nordkappu!

Ale při vši své netrpělivosti a euforii se Ellen zaboha nedokázala přimět k tomu, aby řídila jejich volvo.

Přestala řídit před více než třiceti lety. Nabourala tenkrát s malou Marion v dětské sedačce na místě spolujezdce a od té doby si netroufla sednout za volant. Ne že by se Marion či někomu jinému něco stalo, a ani věcná škoda na autě i na hydrantu, do kterého narazila, nebyla velká (musel se vyměnit nárazník a airbag), ale ten zážitek Ellen příšerně vyděsil.

Ten pitomý hydrant totiž, ačkoli do něj narazila maximálně desetikilometrovou rychlostí, praskl a vyslal k nebi gigantickou vodní fontánu, která Ellen znemožnila opustit její malý volkswagen golf a vyhledat bezpečí. Místo toho byla nucena zůstat sedět v autě, na které se valil hučící proud vody a prudce bubnoval do střechy, dokud nepřijeli elsdorfští hasiči, kteří vodu zastavili. Než fontána konečně přestala chrlit vodu a Ellen zase viděla přes čelní sklo, shromáždil se kolem auta dav čumilů a všichni zírali na křičící Marion a popelavě bledou Ellen. Všichni tam jen stáli kolem a civěli na její neštěstí.

Přitom Ellen nic nesnášela tolik, jako když byla středem pozornosti. Proto tak proklínala povolání svého muže, který jako starosta malé obce stál v čele všeho dění. Jako první muž obce byl zván na veškeré veřejné akce, střelecké i hasičské slavnosti, kulatiny a stříbrné svatby. A Ellen v průběhu doby nenapadalo dost výmluv, aby těmto oslavám unikla, ačkoli si stále vymýšlela časově náročné aktivity.

Tenkrát při tom nárazu do hydrantu se dostala nedobrovolně do středu všeobecného zájmu. Dokonce ani místní plátek si to nenechal ujít a o nehodě zveřejnil zprávu. Od té doby se stranila všech veřejných akcí. Přinejmenším se o to snažila, což nebylo snadné s mužem, který běžel za každou takovou příležitostí jako dítě za krysařem v Hammelnu. Dokonce i svůj karavan polepil volebními plakáty a vzal s sebou na dovolenou celý televizní tým.

Ellen sebou trhla, když někdo zaklepal na dveře karavanu.

Marion! No konečně. Rychle vstala.

„Už jdu!“ zavolala a rozhlédla se kolem sebe. Až na hrnek na stolku je vše na svém místě, mohou hned vyrazit.

Popošla ke dveřím a otevřela je.

„Jsem tak ráda, že už jsi konečně...“

Toho mladíka před sebou nikdy neviděla. Ani tady, ani v Ostereistedtu a už vůbec ne v Hamburku u Marion. Zmínila se snad její dcera o nějakém muži? O někom, kdo by ji měl na této dobrodružné cestě doprovázet? Na nic takového si Ellen nevzpomínala. Kdo tedy ten chlápek je? A kde je Marion?

V každém případě měl vlasy tak dlouhé, jak by se to Marion líbilo, totiž až k čelisti. Mělo to zřejmě působit směle, ale ve spojení s třídním strništěm ten kluk vypadal spíš zanedbaně.

Byl vysoký a štíhlý, měl na sobě úzké šedé džíny a koženou bundu, která by sloužila ke cti i Jamesu Deanovi. Pro Marion snad trochu moc mladý, sotva přes třicet. I když dnes čte člověk často o ženách, které si pořízují mladší milence. Možná to Ellen také zkusí. Prostě jen proto, že teď může.

„Dobrý den,“ pozdravil mladík přátelsky, sotva Ellen otevřela dveře. „Jste paní Bornemannová?“

Zůstala na něj chvíli civět. „Ano. Odkud...“

„S *Bornemannem až na konec světa*. To se nedá přehlédnout.“ Ušklíbl se.

Ta zatracená volební propaganda! Radši to nekomentovala, i když znovu dostala na Hanse vztek. Mladík také nic neříkal. Jen vítr, který hvízdavě vál na horské plošině, naplňoval to ticho kolem. Nejosamělejší kemp všech dob na světě.

Po chvíli se ujala slova Ellen: „Jak vám mohu pomoci?“

Teď vypadal poněkud zmateně. „Vy mě nečekáte?“ nejspíše se rozhlédl. „Jste přece Ellen Bornemannová?“

„Jo, to ano, ale...“ Vyklonila se trochu z karavanu a hned ji do tváře udeřil studený víchř. „Vás jsem nečekala. Kdo vůbec jste?“

„Ach tak... Lembke, jmenuju se Ronny Lembke.“ Odmlčel se a vyčkávavě se na ni podíval. „Jsem od firmy ADAC a mám vás odvézt zpátky do Německa.“

„Aha,“ řekla Ellen. „A kde je moje dcera?“

„Vaše dcera?“ Ronny se znovu rozhlédl, jako by počítal s tím, že se za karavanem ještě někdo vynoří. „Já... to nemám tušení.“

To je divné. Neřekla Marion, že přijede? V duchu prošla Ellen znovu rozhovor s dcerou před necelými čtyřiceti hodinami. Ale čím víc o tom přemýšlela, tím méně si byla jistá, jestli Marion skutečně řekla: „Přijedu a odvezu tě.“ Na mysli jí vytanula vzpomínka na mnohem neurčitější „Postarám se o to.“

Znovu si mladíka prohlédla. To je tedy představa její jediné dcery o tom, jak přispěchat matce na pomoc? Pošle úplně cizího člověka?

Ellen pocítila vlnu rozhořčení. Tolik se na Marion těšila, na společnou tři tisíce kilometrů dlouhou cestu, během které budou plánovat Ellenin nový život. A na spoustu věcí se jí chtěla zeptat... Jak dostat na celém světě internet do mobilu? Kde by se žilo samostatné ženě středních let v Hamburku nejlíp? Jak se podává daňové přiznání? Je bankovníctví po telefonu opravdu tak bezpečné, jak všichni tvrdí?

A teď se má o tom všem bavit s nějakým chlápkem od ADAC?

Poprosila Marion, aby sem přijela, a ona pošle naprosto cizího člověka od nějaké firmy. To si bude pamatovat. To Marion jen tak nepromine.

Napadlo ji, jak by asi její dcera reagovala, kdyby jí ona poslala někoho z úřadu pro mládež, když tenkrát potřebovala naléhavě pomoci. Nebo z instituce sociální péče. Nebo ze zlatých stránek. Na chvíli si pohrávala s myšlenkou, že Marion zavolá a vytmaví jí to.

Ale pak si řekla: Jsi přece pragmatická žena, Ellen Bornemannová. Nenecháš snad svůj nový život ztroskotat na první překážce. Ustoupila stranou.

„No tak pojdte dál, mladý muži.“

Kapitola 5

„A vy takhle balíte a odtahujete lidi?“
Ronnymu chvíli trvalo, než pochopil, jak to ta žena myslí. Otevřel pusu a zase ji zavřel, aniž vydal jedinou hlásku.

Musel myslet na Maju. Pak na Salome. Jestlipak porádí něco znamená? Nejspíš ne. Rozhodně však teď nebyla vhodná chvíle, aby přemýšlel o svém nestálém milostném životě.

Zmateně se na ni podíval.

„U firmy ADAC,“ dodala na vysvětlenou. „Nebo jak se říká tomu, co při své práci děláte?“

Pokrčil rameny. Přesně vzato to nevěděl. Tuhle práci si sám nevybral. Na pracáku mu ji jaksi přidělili, když v do-tazníku udělal křížek u řidičáku B, D a „flexibilní pracovní doba“.

„Žlutý anděl?“ Podíval se na Ellen Bergmannovou trochu bezradně.

Seděli na sedačce u velkého panoramatického okna. Vlastně to tady bylo celkem útulné. Až na tu hroznou zimu. Copak tu není žádné topení? Starými spárami sem táhlo a Ronny měl pocit, že vítr zvenčí cítí i uvnitř karavanu. A kručelo mu v žaludku. Kromě sendviče, který si koupil v Oslu, nic jiného za posledních čtyřiaadvacet hodin nejedl.

Chlapče, chlapče, co tě ještě čeká, než budeš mít tuhle fušku za sebou! Ale teď byl na tuto práci odkázaný. Jestli to tady pohnojí, bude v háji. Beznadějně.

„Dal byste si čaj?“ zeptala se Ellen. „Než vyjedeme, mohli byste se trochu posilnit.“

Ronny zvedl hlavu. Podíval se na plastový hrnek na stole před ní, ze kterého stoupala pára. Mnohem raději by si dal něco k jídlu. Jeho pozornost však zaujalo jiné slovo. „Vy chcete vyjet ještě dneska?“

Ellen vykulila oči. „No... ano.“

„Aha.“ Příliš nerozvážené, aby něco namítal. Zvedl mlčky ruku, aby si vzal hrnek, který mu podávala. Přičichl k načervenalé tekutině. Šípek. Jako by ten dnešní den i beztoho nestál za nic. V žaludku mu hlasitě zakručelo.

„Je to snad problém?“ pokračovala.

„Ne, není to problém. V pohodě.“ Podíval se vzhůru Ellen do tváře. Na to, že byla v docela překerní situaci, vypadala poměrně svěží. Blondýna, štíhlá, i když ne moc vysoká, což se zdola nedalo moc dobře posoudit. Oblečení nenápadné, ale praktické. Ronny nebyl ani trochu překvapený, něco takového očekával.

„Je vám dobře?“ zeptal se.

Nechápavě se na něj podívala. „Jak to myslíte?“

„No, to s vaším mužem...“ zarazil se, „je mi to líto.“

„Ach tak,“ pousmála se. „To vám opravdu líto být nemusí.“

„Ne?“

Teď bylo na Ronnym, aby kulil oči. Napil se trochu čaje a hned si opařil jazyk.

Její hlas už nezněl tak mile, když pokračovala: „Ne, bylo to už dlouho na spadnutí.“

„Hm?“ Podivná formulace, pomyslel si Ronny a pofoukal si čaj. „A jak to teď bude s vámi dál?“ Obdařil ji zdvořilým šarmantním úsměvem. „Tedy jestli se můžu zeptat. Možná o tom nechcete vůbec mluvit...“

„Ale jo,“ řekla Ellen chladně. „Aspoň někdo chce se mnou mluvit... a s vámi to nebude tak drahý. Mám teď na mysli roaming.“

Váhavě přikývl, stejně tomu moc nerozuměl.

„Ze všeho nejdřív si najdu nějaký byt,“ odpověděla na jeho otázku, i když docela jinak, než čekal. „No, a pak se uvidí.“

Ronny se zarazil. Hledat si byt? Není to trochu předčasné? Copak její muž byl už ... Pokoušel se vzpomenout si, co mu přesně říkala paní Schmiederová po telefonu. Ne, o smrti pojištěnce nemluvila. Ale mezitím už uplynulo skoro čtyřicet hodin. Za takovou dobu se může stát ledacos. Přesto se mu zdálo zvláštní, že manželka Hanse Bornemanna už teď přemýšlí o vlastním bytě. Mrtvola jejího muže by nestáčila ještě ani vychladnout.

„Jak dlouho jste byla vdaná?“ zeptal se a vzpomněl si, že paní Schmiederová říkala něco o empatii. „Vyptávejte se těch lidí,“ tloukla jim na semináři do hlavy. „Mluvte s nimi! To je důležité pro dobré hodnocení ve formuláři pro zajištění kvality.“

Zajištění kvality. Toho se Ronny hrozil nejvíc. Doposud totiž jeho hodnocení nebylo moc dobré. Údajně proto, že se málo angažuje. Pche.

„Třicet pět let,“ odpověděla Ellen.

Ronny nevěděl, co na to říct. Blahopřeje se lidem, kteří spolu strávili půlku života, nebo je má člověk politovat? Sakra, proč musejí být rozhovory s lidmi vždycky tak složité!

„A pak je tu člověk najednou sám,“ zamumlal a důležitě se zatvářil.

Zarazila se. „Co to má znamenat? Já tu přece nejsem sama,“ odsekla. „A vůbec, třeba je to zrovna to, co jsem chtěla? Už jste o tom někdy přemýšlel?“ Zkřížila si ruce na prsou a dotčeně se dívala ven z panoramatického okna.

V rozpacích pokrčil rameny (sám nevěděl, co vlastně chtěl říct) a v duchu viděl, jak jeho dobré hodnocení opět mizí v dáli. „Myslel jsem jen... pětatřicet let pohromadě... a pak je najednou ten druhý... pryč.“

Mayday, mayday! zazněl jeho vnitřní radar, který se hlásil jen tehdy, když Ronny lovil v kalných vodách.

Pátřavě se podíval na Ellen, která si ho, jak se zdálo, vzala na mušku.

„O čem to vlastně mluvíte?“ zeptala se jedovatě.

Ronny byl zmatený. „Váš muž... je přece... mrtvý?“

„Jo tak,“ zdálo se, že to Ellen trochu šokovalo.

„Nemám tušení... nebo ne?“ Ronny zvedl omluvně ruce. „Myslel jsem jen...“

Ellen rychle prohledávala kapsy pletené vesty, musí tam někde mít mobil. Vytáhla ho a podívala se na displej. „To by mi přece řekli!“

„No jistě...“ Ronny přikývl a opakoval si potají svou mantru: empatie!

„Jak jste přišel na to, že je mrtvý?“

„Pf!“ nafoukl tváře. „Netuším, možná to byl jen můj dohad...“ A v duchu si pomyslel: Bože, sice v tebe nevěřím, ale dej, ať tenhle rozhovor co nejdřív skončí.

„Ne.“ Ellen rozhodně zavrtěla hlavou. „Měl jen srdeční infarkt a odvezli ho vrtulníkem. To je všechno. Kdyby už nežil, věděla bych to přece.“

„Ach tak.“ Ronny si s ulehčením oddechl. „No potom...“ O čem to Ellen Bornemannová celou tu dobu mluvila? „Proč si chcete hledat vlastní byt? Když váš muž...“

„Pro mě Hans tak nějak umřel,“ prohlásila Ellen přesvědčeně.

Ronny nevěděl, co na to říct. Mrtvý teda není, ale zemřel. Ronnymu se stávalo jen zřídka, že by ztratil řeč, protože se o zájmy ostatních normálně moc nezajímal. Nebezpečí, že řekne něco nevhodného nebo někomu